

O CENTRO DE INTERPRETACIÓN DA NATUREZA DE A SIRADELLA

Manuel Domínguez Rei e María Sánchez Martín*

O Centro de Interpretación da Natureza A Siradella está situado no cumio do monte A Siradella, o máis alto da península de O Grove (162 m), ao Sur da Ría de Arousa. Aos seus pés, un mosaico de diferentes ecosistemas litorais conforman unha paisaxe litoral de extraordinaria beleza. De titularidade pública e vinculado á Consellaría de Medio Ambiente, funciona dende 1994 como Centro de información, interpretación e educación ambiental do Espazo Natural Protexido *Complejo Intermareal Umia-O Grove, A Lanzada, Punta Carreirón e Lagoa Bodeira*.

Este espazo protexido está afectado por diversas figuras de protección:

- Humidal incluído no Convenio Internacional Ramsar para a protección de zonas húmidas.
- Zona de Especial Protección para as Aves (ZEPA) pola Unión Europea. Por certo, dentro dos límites do Espazo hai numerosas fincas dedicadas ao cultivo de albariño, patacas e hortaliças, sen que tal declaración afectase en absoluto a estas actividades agrarias. Os labregos e labregas da Limia, e a xente que sementa neles temores infundados e demagogia, deberían tomar nota ao respecto.
- Lugar de Importancia Comunitaria "Complejo Ons - O Grove" dentro da proposta galega para a Rede Natura 2000.
- Zona de Especial Protección dos Valores Naturais pola administración galega.

VALORES NATURAIS

Os valores naturais do espazo poden resumirse en ser unha escolma dos hábitats costeiros galegos: así, nunha extensión que non chega ás tres mil hectáreas, temos illas e illotes, cantís, praias, dunas, marismas, lagoas, enseadas, esteiros... Esta mestura de medios, unido á enorme riqueza en plancto da Ría de

Arousa e ás condicións da enorme enseada existente entre o Umia e O Grove, fan deste espazo un excelente viveiro para moitas especies mariñas, boa parte delas con valor económico directo.

É precisamente esta idea, a relación entre conservación dos ecosistemas e aproveitamento sostíbel dos recursos, unha das maiores teimas do equipo educativo do centro, en especial no que se refire á comunicación coa poboación local.

Pero sen dúbida, un dos principais atractivos para o público naturalista é a lección aérea de aves acuáticas migratorias, aves que fan das enseadas e lagoas do Complexo unha parada obrigada para o avituallamento e descanso nas súas longas viaxes. Así, milleiros de anátidos, limícolas e zancudas decoran a paisaxe do humidal, especialmente nos meses fríos.

A situación do centro, nun dos miradores máis escénicos e visitados do noso litoral, fai que se acheguen ao equipamento un destacado número de visitantes ocasionais (arredor de 25.000 persoas visitan o centro cada ano), aos que hai que engadir un importante volume de grupos organizados (uns 7.000 participantes ao ano), incluíndo ensino (dende infantil a universitario), sectores profesionais, asociacións veciñais e culturais... Se ben o perfil básico do participante

grupal é un estudante de ensino primario e secundario.

RECURSOS

O Espazo conta cos seguintes recursos para o seu uso público:

- Centro de Visitantes de A Siradella. Inclúe unha exposición permanente (actualmente en proceso de remodelación), e unha sala para o visionado dun audiovisual sobre a zona e a realización de charlas e conferencias.
- Unha caseta de información ambiental instalada na zona de Punta Carreirón (Illa de Arousa), durante os meses de verán. A enorme e crecente afluencia de bañistas nesta zona fai precisa esta instalación, tanto para funcións informativas como de apoio ás tarefas do servizo de gardería do espazo: cada verán, ducias de cans, barbacoas e vehículos a motor son "convidados" polo noso persoal a abandonar a zona. Existe un excelente e premiado traballo sobre o impacto ambiental do turismo neste contorno, realizado por docentes e alumnos dun instituto de secundaria da comarca.
- Sete observatorios de madeira para a observación de aves.

Observación de aves na ruta de As Lagoas de Rouxique (Sanxenxo)

Actividade guiada na exposición do Centro

Ruta cos máis pequenos á Lagoa Bodeira (O Grove)

- Cinco rutas autoguiadas, cos seus correspondentes folletos, paneis e indicadores. Estas rutas percorren distintas zonas do Espazo, tentando ser representativas dos medios e especies presentes nel.
- Diversos paneis informativos e de sinalización, ademais dos xa mencionados das rutas.

ACTIVIDADES ORGANIZADAS

A maior parte das actividades organizadas para grupos englobanse dentro do Programa "Vive ao Natural" da Consellería de Medio Ambiente, desenvolvido en espazos naturais ao longo e todo o territorio galego, nos seus dous apartados: *Druída*, dirixido a estudantes,

e *Centáurea*, dirixido a público en xeral. As actividades son guiadas por persoal especializado en interpretación e educación ambiental e inclúen, entre outras:

- "*A vida no litoral*". Achegamento á franxa de seres que viven ao ritmo das mareas, e aos mecanismos para adaptárense a este cambiante medio.
- "*Estudo do sistema dunar da Lanzada*", abordando a función das dunas como reserva biolóxica e, non menos importante, a de reserva de area para a praia.
- "*Rutas guiadas polo espazo natural*". Ademais das cinco rutas deseñadas pola Consellería, e de

visitas a puntos concretos da zona, tamén se guían rutas por aqueles percorridos deseñados por concellos e que discorren dentro dos límites do Complexo.

- "*Observación e recoñecemento de aves acuáticas*". Recoméndase solicitar esta actividade para os meses de decembro a febreiro.

En todas estas actividades procúrase facer fincapé na relación entre as actividades humanas e o ambiente, incluíndose tamén o aproveitamento interpretativo do patrimonio histórico presente na zona, como as telleiras (antigos fornos de tellas e ladrillos) e as torres defensivas da Lanzada e San Sadurniño. Dende este mesmo ano concesionouse á nosa empresa a realización das actividades educativas, estando prevista a ampliación e diversificación das mesmas.

* Manuel Domínguez Rei e María Sánchez Martín son membros de Ventos, empresa responsable das actividades educativas do centro.

CONTACTOS:

Centro de Interpretación da Natureza da Siradella. Monte Siradella, s/n. 986 680284. centrosiradella@telefonica.net

Ventos - Estudos Ambientais. 986 873931 www.ventos.es

ESPACIO
sub
marino

A túa revista sub
feita desde Galicia
para todos os
amantes do mar

www.espaciosub.com

